

WIADOMOŚCI KOLBUSZOWSKIE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym, społecznym i kulturalnym

Cena prenumeraty:
Kwartalnie 60 gr.

Rękopisy i listy należy nadsyłać do Redakcji „Wiadomości Kolbuszowskie”, prenumeratę zaś do Komunalnej Kasy Oszczędności w Kolbuszowej, P. K. O. Nr. 407.460.

Ceny ogłoszeń:
za słowo 10 gr., w tekście 15.
na 1 stronie 40 gr.

Adres Redakcji i Administracji: Sekretariat Powiatowy B. B. W. R. w Kolbuszowej, ul. 3-go Maja.

Prace publiczne w powiecie kolbuszowskim

Ministerstwo Opieki Społecznej przeznaczyło dla powiatu kolbuszowskiego 4 wagony mąki żytniej, 8 wagonów żyta i 1 wagon soli, celem umożliwienia wzamian za roboty drogowe, przetrzymania najbiedniejszej ludności, przednowku.

O dalszy podział produktów* w naturze poczynił wydział powiatowy starania. Nieobzajomionego zdziwi zapewne, dlaczego zamiast gotówki, za którą kupiłby sobie każdy zarobkujący powyższe produkty, nawet taniej na miejscu w powiecie, wydaje się mąkę lub zboże. Wyjaśniamy. Przedewszystkiem roboty drogowe winne być wykonane w myśl rozporządzenia Ministerstwa Opieki Społecznej przez najbiedniejszą ludność, nie posiadającą chleba. Drugim zagadnieniem było podtrzymanie cen żyta, które gwałtownie spadały i spadają. Trzecim powodem — uruchomienie częściowe przemysłu młynarskiego; w którym również panuje bezrobocie i cały szereg związanych z tem przyczyn.

Zarządzone roboty na terenie pow. kolbuszowskiego wzamian za powyższe produkty przyczyniły się do poprawy dróg, szczególnie gminnych.

Zamierzenia władz centralnych wydały rezultaty dodatnie, cały szereg dróg został doprowadzony do normalnego stanu.

Zapytajmy się jak przyjęła tę pomoc ludność powiatu.

Na podstawie dokładnych informacji ludność poszukująca pracy i chleba — z wdzięcznością, mniejszość zamożniejsza z obojętnością, a jednostki zaślepione demagogią opozycyjną — krytyką i drwinami! Zapytujemy tych ostatnich: Które to Rządy z przed roku 1926 przychodziły tej falandze małorolnych i bezrolnych z pomocą? Na jakie inwestycje udzielały kre-

dytów i kto z nich korzystał? Pytamy tych wykarmionych jadem nieuzasadnionych pretensyj czego ma dokonać obecny Rząd, aby ich apetyty zaspokoić. Czy może wprowadzić w życie reformę rolną wywłaszczającą posiadaczy nieruchomości, jak się to stało w Bolszewii? Uśmiecha się im również zniesienie podatków i danin oraz objęcie rządów chociażby w samorządach. Wydrapanie się po karku pocziwego, bezkrytycznego i obalamuszonego ludu polskiego, jak do niedawna bywało, jest ich zasadniczym celem. Możeby ich upewnić, że czasy nieświadomości i mas chłopskiej minęły bezpowrotnie. Kiekuje jeszcze w chwilach agitacji wyborczej niezadowolenie w ludzie polskim, albowiem od szeregu lat ten tylko miał szanse wyboru, kto najwięcej obiecywał. Oszukiwali wyborców szkaradnie dopiero po wyborach.

Hańba niesłychaną okrył się powiat kolbuszowski wybierając poprzednio posłów nieudolnych, którzy prócz wstydu nie przysporzyli ludności żadnego realnego dobra. Do tego tematu jeszcze wrócimy.

Rząd polski, jak zresztą i inne na całej kuli ziemskiej, walczy z kryzysem gospodarczym i bezrobociem, przy wspólnym wysiłku pokonuje trudności, gdzie możliwe przychodzi z pomocą. Nie wywijajcie czerwona lub zieloną płachtą, nie dając w zamian niczego prócz przebrzmiałych hasel.

Naród polski pod sztandarem biało-czerwonym czyni postępy śmiałe — posiadając piękną przeszłość ma warunki lepszej przyszłości mocarstwa silnego, samowystarczalnemu, byle każdy pracował dla jego dobra jak może, a dobrobyt i potęga sama się złoży.

(—)

Nowy ustrój gospodarstwa wiejskiego

3).

Do zadań samorządowych, jakie gmina musi spełniać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi należą głównie zadania w dziedzinie szkolnictwa powszechnego, budowy dróg i mostów, opieki społecznej i pokrywania kosztów leczenia ubogich.

Gmina zbiorowa oprócz zadań samorządowych, będzie musiała wykonywać wiele czynności na zlecenie i dla potrzeb administracji państwowej lub związków publiczno-prawnych. Gromada, jak już w poprzednim artykule wspomniałem, ma zaspokajać potrzeby miejscowe.

Już dziś do najpilniejszych potrzeb gromad zaliczyć należy następujące:

a) w sprawach zdrowotnych i drogowych, brukowanie osiedli, układanie chodników, zadrzewianie ulic, budowa i reperacja dróg gromadzkich i mostów, budowa i utrzymanie łaźni, kąpielisk, tworzenie aptekzek podręcznych, budowa studzien i t. p.

b) w zakresie oświaty: budowa i urządzenie domów ludowych, zakup radio-odbiorników, tworzenie czytelni, bibliotek, kursów oświatowych, przedszkół, organizowanie doświadczeń do szkół powszechnych i t. p.

c) w zakresie popierania rolnictwa: tworzenie kursów rolniczych, stacyj kopulacyjnych, organizowanie szczypt ochronnych dla zwierząt, zagospodarowanie nieużytków, utrzymywanie kontaktu z organizacjami rolniczymi, działającymi na obszarze gromady jak: Kółkiem Rolniczym, Związkiem Młodzieży Ludowej, Mleczarnią, Kasą Stefczyka i t. p.

d) w zakresie bezpieczeństwa publ.: organizowanie warty nocnej, organizowanie ochotniczych straży pożarnych i t. p.

W osiedlach miasteczkowych dojdą jeszcze inne zadania jak budowa studzien artezyjskich, urządzenie kanalizacji, budowa

Ziemia kolbuszowska

6).

Po objęciu administracji przez władze polskie, powołano powiatową komisję likwidacyjną z komisarzem Starostwa ś. p. Kerekjarło Władysławem na czele, który niestety w parę tygodni zmarł.

Po nim objął urządowanie dotychczasowy starosta Jaworczykowski.

Przeprowadzony werbunek ochotn. do kompanji „Odsieczy Lwowa” dał pomyślny wynik. Kompanja ta przydzielona do grupy pułk. Jarosza brała udział w wal-

kach z Ukraińcami w obronie Lwowa.

Zginął tam śmiercią bohaterską młodociany ochotnik, kolbuszowianin ś. p. Grodecki Michał.

Organą bezpieczeństwa napotykały w swej pracy na szereg trudności; główną przyczyną tego była akcja polityczna Dąbala i Okonia, którzy utworzyli z powiatów nadwiślańskich t. z. „Republikę Tarnobrzeską”. Prezydentem tej republiki chłopskiej ogłosił się ks. Okoń Eugenjusz b. poseł do Sejmu Galicyjskiego, zaś wodzem Dąbala Tomasz kapitan austriacki, dziś dygnitarz bolszewicki, Prezes Akademji Naukowej Białoruskiej w Mińsku. Ludność powiatu kolbuszowskiego, naogół spokojna, poszła na lep szumnych hasel i obietnic rzucanych przez różnych demagogów, nie zgłaszając się w niektórych gminach do poboru wojskowego, utrudniając władzom bezpieczeństwa w zaprowadzeniu ładu i porządku, oraz wybierając do pierwszego Sejmu Konstytucyjnego na 6 posłów, 5-ciu ze stronnictwa radykalno-chłopskiego, utworzonego przez Dąbala.

Okręś powyższy, ulegając stopniowej likwidacji, trwał do wojny bolszewicko-polskiej. d.c.n.

Nowy ustrój gospodarstwa wiejskiego

i utrzymanie rzeźni, targowisk, oświetlenia osiedla, stadjon sportowy i t. p.

W gromadach, które powstaną na terenie województw południowych, posiadających duże własne majątki, gromady zapewne przejmą na siebie pokrywanie wydatków rzeczowych szkół powszechnych oraz wydatków innych, jakie dotychczas pokrywała gmina jednostkowa, a zatem wymienione wyżej potrzeby gromad będą tam mogły być w dalszym ciągu realizowane.—

(d. c. n.)

Kilka uwag o hodowli bydła

6).

Gdyby gospodarz z ołówkiem w ręku chciał się przekonać ile kosztuje utrzymanie konia na gospodarstwie drobnem, na którym całą pracę dobrze można wykonać krowami, napewno i bardzo szybko zrezygnowałby z tych wszystkich przyjemności jakie mu ten koń sprawia. Krowa za to wszystko co koń zjada, odwzajemniłaby się lepiej. Przedewszystkiem wyglądałaby dobrze, dawałaby więcej mleka, biedne dzieci nie szłyby do szkoły po śniadaniu złożonym z jałowego barszczu i kawałka suchego chle-

ba, a gosposia mając trochę więcej sera, czy masła, o lepszym mogła by pomyśleć obiedzie dla swoich domowników.

Koń na tak małym 5-ciu morgowem gospodarstwie w powiecie kolbuszowskim przeważnie piaszczystym, nie pracuje w ciągu całego roku więcej jak 15 dni i jeżeli się przyjmie wartość dnia roboczego o jednokonnym zaprzęgu nawet na 7 zł. to koń ten w ciągu całego roku zarobi na swe utrzymanie 105 zł. Utrzymanie konia kosztuje dziennie z obsługą, amortyzacją jak na stosunki tutejsze minimum 1 zł, a zatem do takiego konia dopłacamy w jed-

nym roku 260 zł. Nad taką sumą jak na czasy obecne warto się dobrze zastanowić. Gdyby gospodarz miał możliwość zarobku co rzadziej na miejsce, musiałby dobrze policzyć czy zarobi rocznie nie 260 zł, lecz grubo więcej, bo wtedy trzeba konia intensywniej żywić, wóz częściej prowadzić do kowala, konia często kuć, buty częściej nosić do szewca i t. d., a to w ciągu roku dużo wyniesie trzeba tylko dokładnie policzyć. Bardzo dużo drobnych gospodarzy może i zdaje sobie z tego sprawę ale jakiś fałszywy wstyd, roboty wykonywać w polu krowami, nie pozwala mu rozstać się z koniem. W Czechach bardzo dużo tamtejszych rolników nawet zamożnych pracuje w polu krowami, a nawet na większych gospodarstwach spotyka się krowę w największej zgodzie pracującą np. w plugu razem z koniem.

Gospodarz czeski krowami także zawozi swoje produkty na targ, co wcale mu ujmę, choć jest zamożny, to nie przynosi, a prędzej go stać na utrzymanie nawet pięknych koni jak naszego biedaka gospodarującego na 5-ciu morgach lichego piasku.

U nas, aby konia jako tako „wykorzystać” z całą paradą jeździ się często na jarmarki, a są tacy zawołowi „jarmarczarze” którzy bez celu każdego tygodnia konia w ten sposób „wykorzystują” by się nie „zastał”. Konisko biedne aż się przeży od ciężaru ale nie produktów tylko całej rodziny i znajomych by odbyć spacer na jarmark ze wsi oddalonej od miasta często kilkanaście kilometrów i by się tu wystać od rana do wieczora bo gosposia miała kupić kawałek mydła czy soli.

Wyjeżdżają wszyscy i posłuszny ojciec i córki i synowie a w domu krowy obsługują najdrobniejsze dzieci które na jarmarkach jeszcze się nie znają. dcn.

Komunikat Wydziału Powiatowego

Na konferencji Starostów i instruktorów rolnych powiatu tarnobrzeskiego, kolbuszowskiego i nizańskiego odbytej w Tarnobrzegu dnia 12 maja przy współudziale delegatów Urzędu Wojewódzkiego i Lwowskiej Izby Rolniczej ustalono szczegółowy plan pracy w dziedzinie podniesienia gospodarstw rolnych przy pomocy Państwowego Funduszu Pracy, który dla powiatu kolbuszowskiego przedstawia się następująco:

W roku 1934 założone zostaną sady handlowe po 10 w gminach: Nowa Wieś, Huciśko, Przedbórz, Siedlanka, Ostrowy Tuszowskie, Huta Komorowska, Brzostowa Góra, Markowizna i Wólka Sokołowska oraz po 15 sadów w gminach: Krzątka i Wilcza Wola. Ogółem zostanie 114 sadów z tem, że każdy sad obejmie obszar 1/4 do 1 ha. Zapotrzebowanie drzewek owocowych przyniesie na założenie tych sadów 4.475 szt.

Powyższym programem objęto zagospodarowanie łąk i pastwisk, budowę gnojowni wzorowych, hodowlę bydła, i trzo-

Współdziałanie

domu i szkoły

w wykształceniu przyrodniczem młodzieży.

6).

W tym wypadku nauczyciel musi postępować nader taktownie, nie zmuszać, nie wyszydzać, lecz zachęcać go do opanowania siebie, swoich nerwów i wyrobienia w sobie dzielności. Nie bez znaczenia dla wzbudzenia zamiłowania do danego przedmiotu jest odpowiedni nastrój w domu. Ocena poważna i rzeczowa każdego przedmiotu, unikanie pozycji dyletanckiej krytyki nauki, systemu lub metody, wreszcie osoby naucz., co najczęściej trafia się, bez czego

przy tego rodzaju ocenach wprost obejść się nie może, oto konieczne warunki by uczeń należycie ustosunkował się do każdego przedmiotu.

Już z tych kilku przykładów widzimy, że współdziałanie domu ze szkołą jest wprost konieczne. Aby mogło ono wydać pożądane rezultaty, musi być oparte na wzajemnym zaufaniu domu do szkoły — na serdecznym stosunku, kierowane wyłącznie dobrem dziecka. Bardzo pożądanym byłoby, aby rodzice, w interesie swych dzieci zajmowali się współczesną literaturą z tej dziedziny, która z dniem każdym wzrasta i zaznajamia nas, jak ta sprawa u nas i w innych państwach się przedstawia. Koniec.

dy chlewnej. Zagospodarowanie pastwisk i łąk nastąpi w gminach Przedborzu, Krzątce i Dziłkowcu. Materiał byłby zerodowego rasy czerwono polskiej rozprzewadzony zostanie w gminach: Nienadówka, Wólka Sokołowska, Trzeboś, Trzebuska, Dziłkowiec, Lipnica, Wola Raniżowska, Werynia, Mazury, Sokołów, Kolbuszowa Górna, Jagodnik i Domatków. Akcja taka kontynuowana będzie przez Państwowy Fundusz Pracy na terenie tu. powiatu na przeciąg 6 lat. Intencją bowiem Rządu jest podniesienie Powiatu do poziomu samowystarczalności gospodarczej i złagodzenia ciężkiego jego położenia.

głów, podczas gdy w tym samym czasie stan zatrudnienia spadł prawie o 66 %.

Sytuacja podobna jest zresztą na całym świecie. Bezrobocie młodzieży przed kilku laty było traktowane jako coś ubocznego, nadającego się do ingerencji władz oświatowych. Obecnie wiele uwagi poświęcają temu wszystkie kraje patrzące przenikliwie w przyszłość. Bezrobocie zaskoczyło ludzi starszych, a do ich liczących szeregów dołączają się obecnie falangi ich dzieci dorastających.

Wszystkie Państwa doszły do oczywistego wniosku, że bezrobocie czyni wśród młodzieży ogromne spustoszenie moralne, postarano się o zatrudnienie jej

czemś wogóle, aby wolnego czasu nie obracała na rzeczy złe, lub by jej ten wolny czas nie podsuwał rozpaczliwych myśli

Stworzono moc kursów zawodowych, otwarto świetlice i ogniska, w których stwarza się ciepłą atmosferę zapomnienia o bolesnej rzeczywistości, wreszcie najlepsze rezultaty wydała akcja zorganizowanej „Służby Pracy” w obozach.

Pod tym względem najlepiej zorganizowały służbę pracy Niemcy, gdzie pracuje 250.000 młodych ludzi. Dodajemy, że tam wychowanie fizyczne i wojskowe odgrywa bardzo ważną rolę stwarzając przez to kadry jakościowo bardzo silnej armii. cdn.

Ogłoszenie

Z dniem 15 maja obowiązuje następ. rozkład jazdy autobusów, stosownie do zmian w rozkładzie jazdy kolejowej:

1). Linja Kolbuszowa - Rzeszów

	1 tura	2 tura
Odjazd - Kolbuszowa	7:—	12:15
Przyjazd - Rzeszów	8:10	13:25
Odjazd - Rzeszów	9:30	16:—
Przyjazd - Kolbuszowa	10:40	17:10

2). Linja Kolbuszowa - Sędziszów.

Odjazd - Kolbuszowa	12:—
Przyjazd - Sędziszów	12:45
Odjazd - Sędziszów	15:20
Przyjazd - Kolbuszowa	16:05

Kolbuszowa, dnia 14 maja 1934 r.

Przedsiębiorcy autobusów.

Młodzież bezrobotna

Statystyki bezrobocia wykazują, że w Anglii 140.000 młodzieży od 14 do 20 lat opuszczającej szkoły poszukuje zatrudnienia. W Niemczech zarejestrowano około 1.200.000 bezrobotnych poniżej 25 lat

O Rosji niema co wspominać, gdyż tam dzieci i młodzież bez ogniska domowego odbywają bezcelowe wędrówki po olbrzymich obszarach kraju Sowietów, która to wiadomość zresztą obiegła całą prasę światową.

A Polska? Liczba młodzieży robotniczej i rzemieślniczej, ze średnim wykształceniem, w wieku od 14 do 21 lat tylko w miastach wydzielonych wynosi około 150.000, a corocznie przybywa jej około 20.000.

Zagadnienie młodzieży bezrobotnej trzeba rozszerzyć na młodzież wiejską co do której nie prowadzi się żadnej statystyki.

Można przyjąć za pewnik, że przybywa jej przynajmniej rocznie 2/3 ilości jak w miastach, zatem około 40.000, czyli ogółem w Polsce wynosi przyrost młodzieży do lat 21 bezrobotnej rocznie około 60.000 głów.

Tak przybywa i powiększa się ciasność na rynku pracy, szuka zatrudnienia o które coraz trudniej, gdyż przyrost ludności od roku 1928 wynosi przeszło 400.000

Prawo Strzeleckie

1) Dobro Rzeczypospolitej jest pierwszym i najwyższym prawem strzeleckim.

2) Strzelec służy Rzeczypospolitej Polskiej i w każdej chwili gotów jest oddać życie w Jej obronie.

3) Strzelec jest wzorowym obywatelem i żołnierzem Rzeczypospolitej Polskiej.

4) Strzelec jest człowiekiem honoru; słowo strzelca można zawsze zaufać.

5) Strzelec jest odważny i śmiały wobec niebezpieczeństwa.

6) Strzelec widzi, w każdym człowieku bliźniego i postępuje wobec niego tak, jak mu nakazuje sumienie uczciwego człowieka; jest uczynnym kolegą — zawsze po-

maga swemu towarzyszowi w pracy dla dobra organizacji.

7) Strzelec karnie, sumiennie i ściśle wypełnia rozkazy przełożonych Władz Związku.

8) Strzelec rozwija całą inicjatywę i wkłada całą swoją dobrą wolę w wykonanie otrzymanego rozkazu.

9) Strzelec działa w myśl ideologii strzeleckiej w duchu karności i porządku organizacyjnego zarówno nazewnętrz, jak nawewnętrz Związku.

10) Strzelec dąży wszelkimi siłami do poznania włożonych na niego obowiązków obywatelskich, do ciągłego doskonalenia swej sprawności fizycznej i wyszkolenia wojskowego.

Poradnia lekarska

Dlaczego umierają nasze niemowlęta?

Z każdego pięciorga dzieci, które się rodzą w Polsce, czworo się tylko chowa, a jedno umiera nie dożywszy roku. Z każdej piątki jedno — rozumiecie? To przecież niesłychane. Na dwadzieścioro dzieci szesnaścioro się chowa — a czworo umiera. Na setkę dzieci — ginie dwadzieścioro w 1-szy roku życia, a tylko osiemdziesięcioro wyżyje. Dlaczego tak jest? Czego tym dzieciom brakuje? Co zrobić, żeby dzieci tak nam nie umierały?

Dać im jak najwięcej powietrza i słońca.

Otwierać okna, żeby w izbie było czyste, świeże powietrze.

Nie palić papierosów, żeby nie było w izbie dymu.

Trzymać je w czystych pieluszkach i koszulkach wypranych, wygotowanych, wyprasowanych.

Wszystko powinno aż błyszczeć z czystości!

Matka powinna myć ręce, zanim się dotknie do dziecka — i zawsze mieć czysty fartuch.

Dopóki pepowina nie odpadnie — nie kąpać dziecka, tylko obmywać wata, umoczoną w ciepłej wodzie, a pepkę przy-

sypywać pudrem i owijywać czystą opaską. Potem kąpać codziennie.

Nie dawać co chwila piersi, „żeby nie krzychało” — tylko karmić co 3 godziny. Niech lepiej pokrzyczy. Trudno. Zato potem przyzwyczai się go regularnego jedzenia.

L. O. P. P.

przygotowuje obronę ludności cywilnej na wypadek wojny!

Jeśli chcesz żyć spokojnie z wiarą w przyszłość —

zapisz się na członka Miejscowego Koła

L. O. P. P.

DRUKARNIA

S. GÄRTNER

w Rzeszowie, Kościuszki 11

wykonuje wszelkie roboty w zakresie sztuki drukarskiej wchodzące

szybko - gustownie - tanio

KRONIKA

Pożyczka Fundusz pracy przyznał na rok 1934 powiatowi kolbuszowskiemu na roboty publiczne oraz na podniesienie rolnictwa — pożyczkę 96.000 zł.

Kwota ta służyć ma na inwestycje umożliwiające zarobki najuboższym mieszkańcom powiatu. Na sesji Naczelników gmin, odbytej 25.IV w Kolbuszowej, wyrażono jednogłośnie uznanie i podziękowanie WP. Vice-Ministrowi Duchowi i Dyrektrowi WP. Magejskiemu za tak wydatne poparcie potrzeb powiatu oraz WP. Staroście Śienkiewiczowi za zajmowanie się sprawami biednej ludności.

Budżet Rada Miejska w Kolbuszowej, na posiedzeniu w dniu 25 kwietnia br. uchwaliła budżet na rok 1934/35 w globalnej kwocie 40.882 zł. wprowadzając daleko idące oszczędności. Postanowiono również poczynić starania o budowę elektrowni.

Obchód 3-go maja Rocznicę konstytucji 3-go maja obchodzono w Kolbuszowej bardzo uroczystie. Przedstawienie amatorskie komedji „Kontroler wagonów sypialnych” wypadło udatnie.

Po nabożeństwie odbyła się defilada w której wzięły udział wszystkie szkoły miejscowe i okoliczne oraz liczne organizacje.

Dochód z imprez przeznaczono na T. S. L.

Obchody Roczniczy odbyły się na terenie całego powiatu.

Festyn W dniu 10 maja br. Oddział Związku Pracy Kobiety urządził na Stadjonie festyn.

Czysty dochód przeznaczony na półkolonje dla dzieci.

Organizacja ta w ostatnich czasach pod przewodnictwem Pani Starościny Śienkiewiczowej wykazuje nader ożywioną ruchliwość.

Zebranie przedstawicieli gmin.

Związek Gmin Wiejskich w Warszawie delegował przedstawiciela który w dniach 11 i 12 maja br. zaznajomił zwolanych przez tut. Starostwo przedstawicieli samorządu gminnego w Kolbuszowej Majdanie, Sokołowie i Raniżowie o nowej ustawie samorządowej wprowadzającej gminy zbiorowe.

Na zebraniach tych delegat Wydziału Powiatowego wskazał na potrzebę oszczędności i uczciwości w zawiadywaniu sprawami samorządowymi oraz współpracę z B. B. W. R. dla dobra Rzeczypospolitej. Udział w zebraniach bardzo liczny.

Święcone. W dniu 3 maja bezpośrednio po uroczystościach porannych, związanych z uczczeniem Konstytucji 3-go maja, odbyło się „święcone” w świeżo otwartej świetlicy Oddz. I. Zw. Strzeleckiego w Kolbuszowej. Przybyli również reprezentanci władz państwowych, zarządowych z Zastępcą Starostą p. Maritzakiem na czele oraz ks. Niewolski, który

dokonał aktu poświęcenia. Przemawiali prezes Oddziału I. p. Dudziński F., delegat Powiatowego Zarządu Strzelca p. Cerkiewicz N. i vice-prezes Oddziału II. p. Dobrowolski Z.

Licznie zebrana brać strzelecka odśpiewała szereg pieśni legjonowych i okolicznościowych.

Z inicjatywy nauczycielek w Kupnie, Szkolne Koło L. O. P. P. odegrało dwie farsy sceniczne „Idzie zima do morza” i „Zegar i dzwonek w szkole” — ze śpiewami i tańcami.

Kosztowny krasnołudków wywylały zachwyty u miejscowej ludności.

Z uznaniem podnieść należy, że grono nauczycielskie zorganizowało kurs kroju dla dziewcząt wiejskich.

Rady

Jak ustrzedz się suchot (gruźlicy)

Gruźlica płuc, tak zwane suchoty, jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych i najcięższych chorób. Najkrwawsza wojna, najśrodsza zaraza morowa nie gubi tyłu ludzi co suchoty. W samej Warszawie corocznie umiera na nie przeszło dwa tysiące ludzi.

Suchoty - to choroba płuc, na którą ludzie zapadają nie wskutek zaziębienia, lecz wskutek zarażenia się od chorych suchotników. Przyczynę pierwotną suchot, stanowią maleńkie zarazki, zaledwie dostrzegalne przez szkła powiększające, zwane mikroskopami; zarazki te (tak zwane laseczniki Kocha) znajdują się w ogromnej ilości w plwocinie tych chorych. Każdy suchotnik codziennie wyrzuca podczas kaszlu wraz z plwociną miliony tych laseczników. Plwocina taka na ziemi i podłodze, ścianie, wysycha, zamienia się w drobny pyłek, unosi się w powietrzu, wraz z nim dostaje się do płuc człowieka i zaraza je. Kurz taki najniebezpieczniejszy jest w mieszkaniach. W ten sposób ludzie przeważnie zarażają się w następstwie wstrętnego przyzwyczajenia suchotników do plucia na wszystkie strony. Ponieważ nikt nie wie napewno, czy plwocina jego nie zawiera zarazków szkodliwych, przeto wszelką plwocinę należy uważać za niebezpieczną i niszczyć ją. Suchotnicy nie są niebezpieczni dla otoczenia, byle tylko plwocina, którą z kaszlem wyrzucają, była niszczoną i nie zanieczyszczala otaczających przedmiotów. Suchoty są uleczalne, jeżeli będą wcześniej rozpoznane i energicznie leczone.

Suchot można ustrzedz, przy zachowaniu ścisłym następujących przepisów:

- 1) Nie pluć na ziemię, ponieważ plwocina zawiera w sobie zarazę.
- 2) Pluć tylko do sopluczek z wodą lub z jakimkolwiek płynem odkażającym; plwocinę ze sopluczek wylewać do zlewu lub do ognia, a sopluczki inyc najlepiej wrząca woda.
- 3) Przy kaszlu i kichaniu zasłaniać usta ręką, lub chusteczką, ażeby nie roz-

rozpryskiwać plwociny. Należy go tego przyzwyczać się od dzieciństwa.

4) Należy dzieci przyzwyczać do czystości. Nie pozwalać im brać do ust przedmiotów, podniesionych z ziemi. Nie całować nigdy dzieci w same usta.

5) Kurz zawiera w sobie zarazę; aby więc go uniknąć, należy mieszkanie czysto utrzymywać, nie zamiatać podłóg na sucho szczotkami lub miotłami, ale posypywać je pszedtem wilgotnemi trocinami, które potem można spalić, lub też wycierać podłogę wilgotnemi ścierkami, które można prać, albo przynajmniej pokropić podłogę wodą.

6) Wycierać meble również wilgotnemi ścierkami.

7) Myć ręce przed jedzeniem; codziennie plukać usta i czyścić zęby.

8) Paznokcie utrzymywać w czystości i jaknajczęściej obcinać.

9) Chodzić do łaźni lub kąpać się w wannie przynajmniej raz na tydzień.

10) Pościel często i starannie wietrzyć

11) Nie spać z innymi w jednym łóżku; nie pić i nie jeść z nikim z jednej misy, ani też jedną łyżką.

12) Brudną bieliznę suchotników przed praniem starannie wygotować.

13) Przed wprowadzeniem się do nowego mieszkania wyczyścić je starannie podłogę wymyć, a nawet podać dezynfekcji.

14) Mieszkanie po suchotniku należy wyczyszczyć, wybielić lub wymalować. Materace, poduszki, koldry dywany, bieliznę i odzież suchotnika należy dezynfektować.

15) Pijaństwo usposabia do suchot. Pijacy najczęściej zapadają na suchoty.

16) Blednica, skrofule, choroby zaraziwe usposabiają do suchot. Ci, co je przeszli, muszą być szczególnie ostrożni.

17) Praca nadmierna również usposabia do suchot.

18) Mleko pić tylko gotowane! Mleko surowe często zawiera w sobie zarazę.

19) Dobre pożywienie chroni od suchot i leczy je nawet. Produkty spożywcze powinny być świeże i zdrowe.

20) Czyste powietrze i światło słoneczne chronią od suchot i leczą je. Należy więc codziennie przewietrzać mieszkania nawet w porze zimowej i jaknajwięcej spędzać czasu na świeżem powietrzu.

21) Zachowujący środki ostrożności suchotnicy nie są niebezpieczni dla otoczenia.

22) W razie długotrwałego uporczywego kaszlu należy zwrócić się do lekarza.

23) Suchotnicy powinni dawać baczność aby ich plwocina nie dostała się na twarz lub ręce, ani na ubranie, a w takim razie należy ją zmywać wodą gorącą z mydłem.

24) Po za domem suchotnicy powinni spluć do sopluczek kieszonkowych, które mają nosić przy sobie. Po powrocie do domu papierowe sopluczki trzeba spalić, a szklane wygotować

25) Nie połykać nigdy plwociny!